

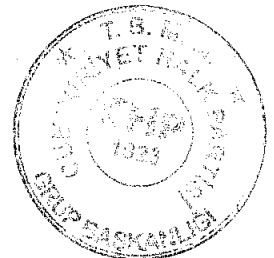
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 06 Eylül 2016
Sayı: 1076

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun” ile “3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu’nda” Değişiklik Yapılması ve “TBMM Siyasi Etik Komisyonu” kurulmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 09.08.2016

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Avrupa Birliği Uyum			
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih:	01 Ekim 2016	E.No: 2/1372		
Ysm.Uzm.	Bek.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gen.Sek.
İT	İT	K.T.	K.T.	A.P.
TBMM BAŞKANI	İT			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
06 Eylül 2016
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
06 Eylül 2016
No: 75229

GENEL GEREKÇE

Günümüzde toplumun her alanında etik sorunların varlığı kabul görmektedir. Siyasal ve yönetsel anlamda ortaya çıkan yozlaşma ve kirliliğin özünde, etiğin toplumsal anlamda erozyona uğraması yatmaktadır. Siyasette ve yönetimde etik, devlete ve kurumlarına karşı güveni geliştirmenin, sarsılan güveni yeniden inşa etmenin, bunu koruyarak sürdürmenin ve toplumsal yapıyı güçlendirmenin yaşamsal bir unsurudur. Batılı, çağdaş ülkelerde, “Etik Yasaları” ve “Etik İlkeleri” adı altında yönetsel anlamda yozlaşma ve kirlenmenin önlenmesine yönelik çok yönlü tedbirler alınmaktadır. Yine çağdaş ülkeler etik değerleri teminat altına almak amacı ile çeşitli hukuki düzenlemeler yapmaktadır. Ancak siyasi irade ile desteklenmeyen ve sivil denetim ile kontrol edilmeyen hiçbir düzenlemenin pratikte bir değeri yoktur.

Ülkemizin çok yönlü sorunlarla kuşatıldığı, enflasyonun, işsizliğin, eşitsizliklerin insanlarımızı bunalttığı, yolsuzlukların arttığı, sosyal hukuk devletinin her geçen gün yeni yaralar aldığı, hukuksuzluğun geleneğe dönüşmekte olduğu bir ortamda, TBMM’ nin ve onu oluşturan milletvekillerinin etkinliğini, güvenilirliğini ve saygınlığını arttırmak gerekmektedir. Bunun ise ancak parlamenter sistem, çoğulcu demokrasi ve temiz siyaset temelinde olabileceği yönünde toplumumuzun inancını güçlendirilmesi ve sağlam bir güven temelini kurulması gerekmektedir.

Böylesine yaşamsal bir süreçte temel sorumluluk siyasi partilere ve milletvekillerine düşmektedir. Siyasi Ahlak Reformu ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi, batı demokrasilerinde geçerli olan siyaset etiği anlayışının ülkemizde de geçerli olmasını sağlayacak yasal düzenlemeleri gerçekleştirecek ülkemizde de temiz siyasetin kökleşmesini sağlanmalıdır.

TBMM, ülkenin yasama organı olmaktan öte, bir ayrıcalıklı kişiler kulübü olmaktan kurtarılmalıdır. Milletvekilleri ve dışarıdan bakan olanlar, yaşamları, üslupları ve davranışları ile topluma örnek olmalı, erdemli ve ilkeli tavırları ile toplumun güvenini kazanarak demokrasimizin önünü açmalıdırlar.

Günümüzde, etik değerlerin siyasi alanda somutlaştırılması, bunun ise yazılı bir düzenleme ile somutlaştırılması zorunluluğu bulunmaktadır. Zira, ülkemizde milletvekillerinin davranışlarını yönlendiren yazılı kuralların kapsamı ve içeriği, gelişmiş ülke parlamentolarının “yazılı veya toplumlarının genel değerlerini yansıtan yazısız kurallarına göre oldukça yetersiz kaldığı açıktır.

Halen yürürlükte olan 3069 sayılı “Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun” ile “3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu” ve “657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu” ile “Avukatlık Yasası” ve Diğer Bazı yasalarda yer alan belirli hükümler ülkemizin bu alandaki kurallarının yasal çerçevesini oluşturmaktadır.

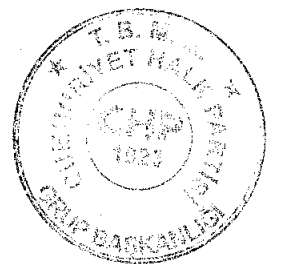
Ancak bu yasal çerçeve ülkemizin temiz siyaset özlem ve ihtiyacının, siyaset dünyamızın ihtiyaç duyduğu çağdaş siyasi etik, ölçütlerinin karşılanması açısından yetersiz kalmaktadır. Bu husustaki yasal eksikliğin giderilmesi, siyasi etik kurallarının

gelişmiş demokratik ülke standartlarına hızla çıkartılması artık bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bununla birlikte Siyasi Etik düzenlenmesinin uygulanmasında etkinliği artırarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde kurulacak ve yasama dönemi süresince görev yapacak, bağımsızlığın ve tarafsızlığın esas olduğu bir Siyasi Etik Komisyonu oluşturulması öngörülmüştür.

Böyle bir komisyon yasama ve yürütme organının işlemlerinde şeffaflığı sağlayacak, aynı zamanda milletvekillerinin, bakanların ve siyasetçilerin olumsuz, yanlış ve haksız ithamlardan korunmasına da destek olacaktır.

“3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun” ile “3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu’nda” Değişiklik Yapılması ve Siyasi Etik Komisyonu Kurulmasına Dair Kanun Teklifi

Amaç

MADDE 1- Bu kanunun amacı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri ile dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri ile ilgili olarak siyasi ahlak konusunda farklı kanunlarda yer alan etik kuralların, temiz ve şeffaf siyaset ilkeleri çerçevesinde yeniden düzenlenmesi ve bu doğrultuda görev yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Siyasi Etik Komisyonu kurulmasıdır.

MADDE 2- 3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun’ un 2. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“**MADDE 2-**Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri;

Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda,

Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda,

Özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs ve ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekil olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik, hakemlik, ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk veya müşavirlik yapamazlar.

MADDE 3- 3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun’ un 3. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

“**MADDE 3-** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri;

Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarda,

Milletvekili olmaya engel oluşturan suçlarda,

Görev kötüye kullanma, zimmet, ihtilas, irtikâp, kaçakçılık, dolanlı iflas, kara para aklanması suçlarından,

Sermaye Piyasası Kanunu ve Bankalar Kanunu ile yasaklanmış olan veya suç olarak belirlenen konularda açılmış olan davalarda veya soruşturmalarda, Devlet, Sermaye Piyasası Kurulu, T.C. Merkez Bankası ile bankalar aleyhine vekil olamazlar.

MADDE 4-3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun’ un 4. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

“**MADDE 4-** Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri;

Yürütme organının teklif, infa, atama veya onanmasına bağlı resmi ve özel herhangi bir işle görevlendirilemezler,

Yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idari ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi TBMM' nin kararı olmadıkça kabul edemezler.

Bir üyenin belli konuda altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabul etmesi, Meclisin kararına bağlıdır.

TBMM üyesi olmaktan kaynaklanan konum ve yetkilerini kendilerine maddi çıkar, menfaat sağlamak amacıyla kullanamazlar,

Mesleklerini icrada, ferdi işletmelerini idarede milletvekilliği kimliklerini kullanamazlar.

Devletten herhangi bir türde özel teşvik, sübvansiyon veya maddi destek alan, kamu kurum ve kuruluşlarına, yerel yönetimlere, bunlara bağlı işletmelere mal veya hizmet sunan, bu kurum, kuruluş veya işletmelerle kazanç sağlamaya yönelik taahhüt veya müteahhitlik ilişkisine giren, firma işletme veya şirketlerde, yönetim kurulu üyeliği, genel yöneticilik, yöneticilik veya bu görevlere vekillik yapamazlar, ücret veya maddi çıkar karşılığı bu kurumlarda başka bir görev üstlenemezler.

Bankalar, finans ve sigorta kurumları, menkul değer aracı kurumları veya bunların iştiraki olan işletme, kurum ve kuruluşlarda ücretli veya ücretsiz herhangi bir görev yapamazlar.

Arazi alım satımı yapan veya toplu konut inşaatı işleri ile uğraşan şirketlerde veya hisselerinin yüzde 50' sinden fazlası bu kuruluşların kontrolünde olan şirketlerle kazanç ve kar payı karşılığı iş ilişkisi kurulamaz, bu tür kuruluşlarda görev yapılamaz, yapı kooperatiflerinde çıkar karşılığı görev kabul edilemez.

Kamu kesimi ile hiçbir şekilde ihale ve taahhüt ilişkisine giremez, özelleştirme adı altında yapılan hiçbir kiralama ve satış işlemine taraf olamaz.

Sahip oldukları taşınmazlar hayatın olağan akışına ters bir biçimde rant artırıcı imar değişikliğine tabi tutulamaz.

Başbakan ve bakanlar, yukarıda belirtilen kısıtlamalar kapsamında olmayan gelir veya maddi kazanç amaçlı tüm işlerini, menkul değer portföyleri ile bankalar ile finans kurumlarında sahip oldukları yatırım fonlarını, kira veya kazanç sağlayan taşınmazlarının yönetimlerini, görevleri süresince kendilerinin birinci veya ikinci dereceden kan ve sıhri yakını olmayan kayyuma devrederler.

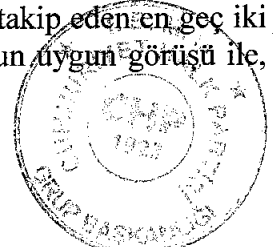
Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi seçilmeden önce veya dışarıdan bakan atanmadan evvel bu kanunun hükümlerinin gereğini yerine getirmemiş veya yasaklanan herhangi bir yükümlülük üstlenmiş bulunan üyeler, mevcut durumlarını üç ay içinde bu kanuna uygun hale getirirler.

TBMM üyeler ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri;

Üyelik maaş ve yolluğu ile emeklilik maaş gelirleri, Tarımsal üretimden kaynaklanan gelirleri, Taşınmazlardan sağlanan gelirleri ve her çeşit menkul değer gelirleri ile özel ve devlet bono ve tahvilleri gelirleri dışında kalan,

sağlamış oldukları onursal ücret (toplantıya katılmak, konuşma yapmak ya da bir makale yayımlamak karşılığında alınan ücret) niteliğindeki kazançları dahil tüm gelirlerini, yaptıkları işin cinsini, süresini ve görevlerini, firmalarının ve iş yaptıkları kuruluşların ticari kimlik ve unvanlarını, yıllık olarak, takip eden yılın ilk üç ayı içinde TBMM Başkanlığı' na yazılı olarak beyan etmekle yükümlüdür.

Bu bildirimler, TBMM Etik Komisyonu tarafından, beyanların verilmesini takip eden en geç iki ay içinde değerlendirilir. TBMM Başkanlığı, Siyasi Etik Komisyonu' nun uygun görüşü ile,

TBMM üyeleri ile dışarıdan atanmış Bakanlar Kurulu üyelerinin vermiş oldukları "TBMM Dışı Faaliyetlerinden kaynaklanan Gelirlerle" İlgili bildirimleri, incelenmesi akabinde Resmi Gazete ile kamuoyuna açıklayabilir.

MADDE 5- 3628 Sayılı "Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu" nun 3. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"MADDE 3- Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri;

Milletlerarası protokol veya nezaket kuralları uyarınca yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzel kişilerden aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücreti aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı,

Yerli veya yabancı herhangi bir özel veya tüzel kişi veya kuruluştan aldıkları tarihteki değeri bir aylık asgari ücreti aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı, doğrudan veya dolaylı olarak aldıkları tarihten itibaren bir aylık süre içerisinde kendi kurumlarına (Milletvekilleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu Üyeleri için TBMM Başkanlığı' na) teslim etmek zorundadırlar.

Ancak yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine tabi değildir.

Milletvekilleri ve bakanlara gönderilecek her çeşit hediye ve numune Siyasi Etik Komisyonunun izni olmadan dağıtılamaz. Ancak kitap, kaset, CD gibi fikir ve sanat ürünleri bu hükmün istisnasıdır.

Hediyelerin bedellerinin tespiti Maliye Bakanlığı' nca çıkarılacak yönetmelik ile sağlanır.

Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri, bağlı oldukları kurum yetkililerinin bilgisi dışındaki koşullarda, üçüncü dereceden kan ve sıhri hısımları olan özel kişiler ile bunların sahip oldukları tüzel kişi ve kuruluşlar dışındaki özel ve tüzel kişi ve kuruluşlardan, aldıkları tarihteki değeri bir aylık net asgari ücreti aşan her türlü ulaştırma, tatil, seyahat, konaklama, yemek olanağını bedelsiz veya hibe şeklinde sağlayamazlar.

Yurt içindeki resmi, kar amacı gütmeyen, mesleki kuruluşlar ile meslek odaları, sendikalar, üniversiteler, kamu yararına dernekler bu hükmün dışındadır.

Yurt dışındaki uluslararası resmi kurum ve kuruluşlar ile platformlar ve Milli Parlamentolar, üniversiteler, kar amacı gütmeyen kuruluşlara benzeri nitelikteki kuruluşlar bu hükmün dışındadır.

Bu kanunun uygulanmasında, ilgili görevlilere bu maddenin sınırlamaları dışında sağlanan herhangi bir hizmet, değeri tutarında haksız mal edinme sayılır."

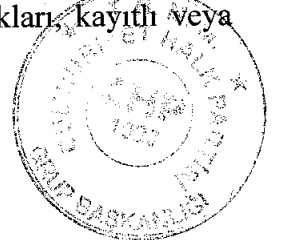
TBMM üyeleri bir siyasi partiden başka bir siyasi partiye geçişte menfaat sağlayamazlar. Maddi menfaat sağlayanlar hakkında, bu kanunun uygulanmasında, edinilmiş olan menfaat tutarında haksız mal edinme işlemi yapılır.

MADDE 6- 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu' nun 5. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir;

"MADDE 5- Bu kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait;

Tapuya kayıtlı veya zilyesinde bulunan tüm taşınmaz malları ile devam etmekte olan veya tamamlanmış durumdaki yapı kooperatiflerine bağlı taşınmaz mallar üzerindeki hakları,

Görevliye yapılan aylık net ödeme, ödeme yapılmayan görevliler için ise, 1. Derece devlet memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutardaki her bir kalem için ayrı olmak üzere Yabancı veya Türk Lirası olarak nakit parası ile bankalar veya diğer finans kurumlarında mevduata, yatırım fonuna veya repoya bağlı kaynaklar, Hakları, kayıtlı veya

kayıtsız alacakları ve bunların kaynakları, Kullanmakta olduğu krediler ile kayıtlı ve kayıtsız borçları ve bunların nedenleri,
Altın , mücevher, kıymetli taş, tablo, her çeşit koleksiyon, antika veya değerli eşyaları ile her çeşit karayolu, havayolu ve denizyolu taşıtları gibi taşınır malları,
Mal bildiriminin konusunu teşkil eder.

MADDE 7- 3628 Sayılı “ “Mal bildiriminde bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu’ nun 9. Maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“MADDE 9/EK FIKRA: Ancak TBMM üyeleri ile dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyelerinin vermiş oldukları Mal Bildirimleri, TBMM Siyasi Etik Komisyonu’ nun uygun görüşü ile gerekçesiz olarak TBMM Başkanı tarafından Resmi Gazete ile Kamuoyuna açıklanabilir.”

TBMM Siyasi Etik Komisyonunun Kurulması

MADDE 8- Siyasi Etik Komisyonu, TBMM Başkanının, siyasi parti gruplarından eşit sayıda tespit edeceği milletvekillerinden oluşur. Komisyon üyelerinin seçiminde siyasi deneyim ve olgunluk, konular hakkında duyarlılık, kamuoyunda itibar gibi özellikler gözönünde bulundurulur.

Komisyonun görev süresi bir yasama dönemidir.

Meclis Başkanı üst üste iki toplantıya katılmayan Siyasi Etik Komisyonu üyesini değiştirebilir.

Siyasi Etik Komisyonunun Yetkileri:

MADDE 9- TBMM Siyasi Etik Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak TBMM üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlardan bilgi istemek ve bilgi almak yetkisine sahiptir.

Komisyon gerekli gördüğünde konuyla ilgili uzmanların bilgisine başvurabilir, tüm bakanlıklar ve kamusal ve özel kuruluşlardan konu ile doğrudan ilgili bilgi ve belge isteyebilir.

Siyasi Etik Komisyonunun Çalışma Usul ve Esasları

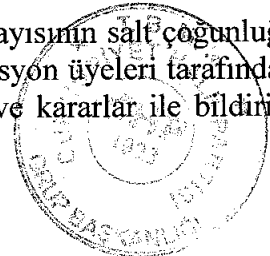
MADDE 10:

Komisyon, çalışmalarını TBMM Başkan vekillerinden birinin başkanlığında sürdürür. Başkan vekilleri 6’ şar aylık dönemlerle, dönüşümlü olarak bu görevi sürdürürler. TBMM Başkan Vekillerinin Komisyon görev sıraları kura ile belirlenir.

Komisyon kendi içinden bir katip üye seçer. Katip üye iki yıllık bir dönemi için seçilir ve rapörtörlük görevini üstlenir. Görev dönemini tamamlayan katip üye aynı göreve yeniden seçilebilir.

Komisyon, görev alanına giren konularda araştırma yapmakla görevli bir araştırma kurulu oluşturulur. Bu kurulda görev yapacak kişiler, Komisyon tarafından, kamu kurum ve kuruluşları personeli ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları mensupları arasından tespit edilir. Bu personel 6253 sayılı kanunun 30. Maddesine göre görevlendirilir.

Komisyon, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Komisyon toplantıları gizlidir, çalışmalar hakkında komisyon üyeleri tarafından hiçbir açıklama yapılamaz. TBMM Başkanlığı’ na sunulan raporlar ve kararlar ile bildirim

beyanlarla ilgili açıklamalar ancak TBMM Başkanı veya onun adına vekili tarafından yapılabilir.

Araştırma kurulu üyeleri de Komisyonun gizlilik ilkeleri çerçevesinde görev yaparlar. Aksine davranışlar hakkında 657 Sayılı Kanun Hükümleri gereğince işlem yapılır.

Komisyon, gerektiğinde Ankara dışında da . incelemelerde bulunabilir. Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurtiçi ve dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyonun kararı ve TBMM Başkanının onayı ile 6245 Sayılı Harcırah Kanunu Hükümlerine göre TBMM bütçesinden karşılanır.

Komisyon, milletvekilleri ve dışarıdan atanan Bakanlar Kurulu üyeleri tarafından kendisine sunulan mal bildirimleri le TBMM dışı faaliyetlerinden kaynaklanan gelir beyanları üzerinde yapacağı değerlendirmeler ve diğer görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları bekletmeden TBMM Başkanlığı' na sunar. Başkanlık gereken durumlarda raporlar hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirir.

Komisyon, bu Kanun' da yer alan hükümlere veya kısıtlamalara aykırı hareket edildiğini tespit etmesi halinde bunu bir raporla, en geç bir ay içinde Genel Kurula sunulmak üzere TBMM Başkanlığı' na bildirir ve aykırı hareket eden TBMM Üyeleri hakkında Anayasa, kanun ve İçtüzük hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Uygulanacak İç Tüzük

MADDE 11: Siyasi etik komisyonunun çalışmalarında, bu kanunda açıklık olmayan hallerde, TBMM İçtüzük hükümleri uygulanır.

TBMM Başkanı' nın TBMM İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu komisyon için de geçerlidir.

Diğer Hususlar

MADDE 12:

TBMM üyelerinin yapamayacakları işlere ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır. 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve 3069 Sayılı TÜRKİYE Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanunun, bu kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük:

MADDE 13: Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

MADDE 14: Bu kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ile Bakanlar Kurulu yürütür.

